

Un număr vechi 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d-a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

Vol. II, ediția II, Dreptul civil Alexandresco, este de vânzare la Curierul Judiciar. Prețul 18 lei. Persoanele care s'au abonat îl vor primi cu 15 lei.

SUMAR

Organizarea judecătorească în vechile așezăminte ale țării, de d-l Ciru Economu.

JURISPRUDENȚĂ:

Inalta Curte de casație secția I: *Francisc Pokorny cu E. Solacolu;*

Idem, secția II: *I. Nedelescu cu I. Velcescu și Al. M. Ganciu;*

Curtea de apel București secția I: *N. Ștefănescu-Guran cu C. Ionescu ca tutore al minorilor N. Radu;*

Tribunalul Notariat Ilfov: *Perimarea unei cereri de poprivă;*

Tribunalul Ilfov, secția III: *Avocații Mandy și Rosetti dați judecătoarei pentru ultragiul adus d-lui Sp. Stătescu ca președinte al Curții cu jurați;*

Curtea de Casație din Franța: *Despre uzufruct, cu o Observație.*

ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ

IN

VECHILE AȘEZĂMINTE ALE ȚĂREI (*)

Este în deobște admis, după cum am văzut, că țările române, Muntenia și Moldova, se guvernară, la început, de rămășițele dreptului roman, introdus în Dacia prin colonizare și rămas ca moștenire în deprinderile locului. Muntenia, până în secolul al XVII-lea, n'avu codice de legi scrise. Obiceiurile pământului și orânduirile domnești înlocuiau într'insa ori-ce legislațiune.

Să rezumăm, în câte-vă cuvinte, ceea-ce am expus deja asupra vechii legislațiunii a țării, înainte de a ajunge să examinăm modul după care se dau judecățile, în trecut.

Muntenia, în privința legislațiunii, rămase mai pre jos de cât soră-sa, Moldova, care, încă din al XV-lea secol, din timpul lui Alexandru-cel-

Bun, se pretinde că posedă o pravilă în regulă. Acea pravilă, dacă o fi existat în adevăr (!), e, din nenorocire, cu desăvârșire perdată pentru noi, căci n'a mai rămas nimic dintr'insa. Singura afirmațiune a lui Cantemir, în descrierea Moldovei, face dovadă despre existența ei. Se crede totuși că eră bazată pe *Basilicale* și prelucrată de pe comentarul lui Balsamon, din secolul al XII-lea, asupra *Nomocanonului*.

În 1652, Matei Basarab, în Muntenia, se hotărî să înzestreze țara cu legiuirea de care avea nevoie. El puse să se publice, în tipografia domnească din Târgoviște, condica sa intitulată *Indreptarea legei cu Dumnezeu*, scrisă în limba națională și alcătuită sub privegherea Mitropolitului Ștefan. Această condică cuprinde dispozițiunii în cea mai mare parte penale, amestecate cu principii de legislațiune bisericească: de aceea, ea face încă autoritate în materie de drept canonic.

Aproape în același timp, fiind-că legile lui Alexandru-cel-Bun se stricaseră și judecățile se făceau mai mult după capriciu, Vasile Lupu, în Moldova, scoase la iveală pravila sa, reproducere aproape identică după aceea a rivalului său Matei Basarab, și care, ca și aceasta, avu o viață cu totul trecătoare.

Șase-zeci de ani în urmă, în adevăr, ambele legiuri căzuseră în desuetudine. Domnii fanarioți luaseră obiceiul să se slujească cu *Basilicalele* și cu *Novelele*, și, fiind-că aceste legi erau de multe ori întunecoase, cu estrasele lui Teofil Antikirsor și cu repertorul cunoscut sub numele de *Synopsis Basilicorum*. Aceste pravile însă nu fură nici odată traduse în românește și nu constituiră nici odată un codice formal al țării.

Către finele secolului al XVIII-lea, în anul 1780, Alexandru Ipsilante, domnul Munteniei, își atrase laudele tuturilor, punând în aplicare pravila

(*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 70, 71, 72 și 76 din 907.

(!) Existența ei a fost pusă în îndoială de D-nii C. Disescu și Al. Xenopolu.

sa extrasă din *Basilicale* și din *Manualul lui Harmenopulos*, cu cuprindere și din multe din obiceiurile pământului.

În Moldova asemenea, însă cu mult mai târziu, în anul 1804, Alexandru Moruzi, pentru a nu se lăsa mai pe jos, însărcină pe paharnicul Toma Carra să formeze un Codice. Lucrarea luă un început de executare destul de serios, însă, moartea surprinzând pe Carra, ea nu putu să fie terminată.

Tocmai în anul 1817, sub domnia lui Scarlat Calimach, Moldova dobândi pravila de care simțea atâta trebuință. Ea nu fu totuși tradusă în limba română de cât în anul 1833 de o comisiune compusă din căminarul Petrachi Asaki, president judecătoresc al tribunalului de Botoșani, și din jurisconsultii statului Christian Flehtemacher și Damaschin Bojinca. Isvoarele din cari fu trasă sunt, precum se știe, *Basilicalele* și *Novelele*, cu adaose de prin diferite codice europene și mai cu seamă din cel austriac.

În același timp, Ioan Caragea, în Muntenia, substituie condicea lui Ipsilante, care devenise neindestulătoare, condica sa întemeiată tot pe *Manualul lui Harmenopulos*, însă mult mai completă și mai sistematic rânduită.

Ambele aceste legiuri, a lui Caragea și a lui Calimach, rămaseră în vigoare până în anul 1864, când, sub domnia lui Alexandru I Cuza, se promulgă, cu puține modificări, Codicele lui Napoleon pentru amândouă Principatele române, unite într'un singur stat, România.

Dacă voim acum să ne dăm seama cine aplică aceste legi, găsim că, până în timpul lui Alexandru Ipsilante, adică până pe la sfârșitul veacului trecut, organizațiune judecătorească propriu zisă n'a existat în țările române. Domnul, tipul cel mai perfect al absolutismului, în tot ce acest cuvânt are mai covârșitor, întrunește într'insul toate puterile vii ale națiunii și dispunea de toate după placul și capriciul său. Pământul era proprietatea lui; funcțiunile publice, câte erau, se socoteau ca varietăți ale domesticității, și cei cari le exercitau erau priviți ca slugile Domnului, care îi plătează din avutul său, sau le hărăzeau voea de a se despăgubi din chiar slujbele ce îndeplineau; cinstea în sfârșit, rangul, viața tuturilor Românilor se aflau în mâna Domnului, care putea, fără împotrivire, să acorde sau să ridice aceste bunuri. Tot asemenea, și dreptul de a face judecată, de a hotărî asupra prigonirilor, era una din atribuțiunile exclusiv domnesti. Ce e drept, pe acele vremuri de frământare și de nesiguranță, procesele erau rare; dar, câte erau, la Domn mergeau spre a își lua cuvenita deslegare.

O mulțime de chisoave dintr'al XV-lea până în al XVII-lea secol, și mai încoace, unele publicate, altele așteptând încă publicitatea, aduc cea mai netăgăduită dovadă despre aceasta. Ast-fel, găsim, în acele acte, încuviințări de proceduri pregătitoare, precum cercetări prin martori, interogatoriile ale părților, descinderi la fața locului, jurăminte, etc. toate ordonate de domn pentru luminarea cauzei și descoperirea adevărului. Lucrarea se făcea, în genere, în fața unui delegat special, care era dator să înfățișeze raport despre cele ce constatase. Raportul se citea în Divan, căci Domnul, pentru a da mai multă autoritate judecăților ce făcea, se înconjură de boerii de frunte ai țării, când îndeplinea rolul de judecător, ca în toate ocaziunile cele mari. Cu toate acestea, boerii n'aveau nici o înrîurire asupra deciziunii. Dreptul lor se mărginea numai în a înfățișa părerea lor cu smerenie, și Domnul ținea sau nu socoteală de dânsa, după cum găsea cu cale, ast-fel că hotărârea, în definitiv, tot de dânsul se da, după bunul lui plac. În afacerile criminale, el hotărâ pedepsa și lovea cu moarte pentru o vină, o greșeală, o bănuială sau un simplu capriciu. În genere, când se pronunțau asemenea osânde, și dacă învinuitul era om de o oare-oare însemnătate, Domnul simula o judecată, pentru a acoperi, prin aparența legalității, nelegiuirile ce săvârșea. Adese ori însă, când patima îl orbea sau când n'avea vreme de pierdut, el trecea peste Divan și pronunța direct moartea.

E trist să ne gândim că cei mai mari și mai iluștri Domni, cu cari se mândrește istoria națională, nu s'au putut feri d'a cădea în acest păcat!

Pricinile civile mici, urmate între țărani sau orașeni, precum și vinile de puțină însemnătate, Domnul, nevând timp, le lăsa în grija ocârmuitorilor, Vornicilor, în Moldova, și Părcălabilor în Muntenia, cari, la început, erau ceea ce, mai târziu, deveniră Ispravnicii.

Alexandru Ipsilante aruncă cel d'întâi temeliile unei organizațiuni judecătorești. Lucru de mirare! acest Domn, dintre cei trei-zeci și patru de fanarioți cari, numai în Muntenia, ocupară tronul în decurs de mai bine de un secol, guvernă, în prima lui domnie de șapte ani, cu o blândețe relativă și creă mai multe așezăminte folositoare. Cauza e, pe de o parte, că, trăgându-se dintr'o familie țarigrădeană distinsă, a lui Aga Ion, el primise o educație îngrijită; iar pe de alta, că domnia nu'l costase mari sacrificii și, prin urmare, nu era nevoit, ca predecesorii și urmașii lui, să stoarcă poporul pentru a se des-

păgubi. Se știe, în adevăr, că, după tratatul de pace de la Kuciuk-Kainardji, în 1774, boerii din București încercaseră să recapete vechiul lor drept de a alege pe Domn; însă neînțelegerile dintre dâșii îi despărțiseră în două tabere, unii propunând pe Ștefan Priscoveanu, alții pe Manole Roșet. Sultanul nu voi să întărească pe nici unul din aceștia și dete domnia lui Alexandru Ipsilante, care indeplinea funcțiunile de mare dragoman pe lângă Inalta Poartă. Ast-fel, acest favorit al norocului, care nu-și dase mare bătaie de cap pentru a dobândi însemnata demnitate ce-l ajungea, și luă rolul în serios și se hotărî să facă fericirea supușilor săi.

Unul din lucrurile de căpetenie ce-l isbiră, după ce se așeză în scaun, fù starea păcătoasă în care ajunsese justiția, mai ales în cele din urmă vremuri sub fanarioți. Legile nu mai existaū, căci ale lui Matei Basarab, după cum am spus, rămăsese răbăgate în seamă. Jaful și venalitatea se aflaū pretutindenî, și banii hotăraū singurî cuī se cuvine dreptatea. «*Nici praviile pururea într'un chip se păzeau, nici vechimea obiceiurilor nesmintită se ținea, ci când cu praviile se stricaū obiceiurile, când iarăși cu obiceiurile se împotrivaū praviile*». Ast-fel descrie însuși Ipsilante situațiunea găsită de dânsul în România. Drept aceea, el puse la cale alcătuirea unui corp de legi cari să îndrepteze această stare de lucruri; însă, fiind-că răul nu provenea numai din lipsa legilor, ci, mai ales, de la aceia cari le aplicaū, el fù condus să se ocupe și de aceștia și să arunce, ast-fel, sâmburele unei adevărate organizări judecătorești.

Am văzut că, până aci, puterea judecătorească se află în mâinile Domnului, care o întrebuiță după cum găseă de cuviință. Pravila lui Alexandru Ipsilante o dete judecătorilor căroră le arată îndatoririle ce aveaū și le prescrie pedepse, în caz de abatere. Pentru afacerile civile, se creară *două departamenturi, secții*, cum am zice astăzi, fiecare cu puteri egale și neatârând unul de altul. Ele funcționaū toată săptămâna, afară de sărbătorî mari și zile scutite de trebî, constituaū ceea ce numim tribunalele civile de prima instanță și erau compuse, după cum se exprimă textul legii care le înființează, *din judecători cu știință și cu praxis*. D'asupra lor, părțile nemulțumite găseaū, ca instanță de apel, judecătoria *Velîților boeri*, care lucra asemenea toată săptămâna, afară de Joui. Insfârșit, pe treapta cea mai de sus, prezidat de Domn în persoană, eră așezat *Divanul domnesc*, instanță supremă, care, afară de cazuri excepționale, nu judecă de cât de trei ori pe săptămână: Lunea, Miercurea și Sâmbăta. Pentru afacerile penale, un departament deosebit, al

III-lea, sau al Vinovaților, avea competență a se pronunța asupra tuturilor crimelor și delictelor comise în țară. Pe dinaintea lui treceaū toți răufăcătorii, prinși în orașiu sau trimiși de Ispravnicî de prin județe, așteptând fie-care pedeapsa ce i se cuveneă. Acest departament căută pricinile toată săptămâna, afară de Sâmbăta, însă osândeale hotărâte de dânsul nu se puteaū executa de cât după ce se aprobaū de Domn.

Maî erau două autorități îmbrăcate cu dreptul de a pedepsi, însă pentru afacerile de mică importanță reclamând judecătî expeditivă: *Spătăria*, care cercetă contravențiunile și oare-cari delicta întâmplata prin mahalale și între breslele sale, precum furtișaguri, prea-curvii, bătăi și injurături urmate prin cărciumi între oamenii cei mai proști, și *Agia* care se ocupa de tot ce se referea la buna rânduială a târgului, efinătatea, împedicarea fraudelor în vînzări și alte asemenea.

Cât despre județe, Tribunale propriu zise în ele nu existaū. Tot ce Ipsilante crezù de cuviință să facă în această privință fù să alature, pe lângă fie care Prefectură, un judecător.

Când Ispravnicul lipsea de la reședință sau eră ocupat cu afacerile administrației, judecătorul expedia singur pricinile ce i se presintaū, însă, în materie civilă, numai pe cele relatate la lucruri și la dări și luări, și, în materie corecțională, pe cele cari nu puteaū atrage de cât pedepse ușoare după dânsule. Cele privitoare la cestiuși penale maî însemnate, se trimeteaū, după cum am spus, la București, pentru a se supune departamentului al III-lea. Când Ispravnicul avea vreme, judecătîle se cercetaū de el, împreună cu judecătorul, amândoi adunați la un loc, cu condițiune însă ca aceasta să nu aducă vre-o zăticneală sau altă neînlesnire.

Organisarea acestor deosebite trepte judecătorești, cu competență bine determinată, constitue un însemnat progres asupra trecutului. Pravila lui Ipsilante nu se oprește aci. Ea pune regule pentru a asigura mersul justiției, a protege pe justițiabil și a stavili relele porniri ale judecătorului; ea creează, cu chipul acesta, o adevărată disciplină judecătorească.

Cu toate că unele din măsurile ce iă spre acest sfârșit intră, maî de grabă, în domeniul procedurii, totuși, într'o vreme când procedura, în înțelesul formalist ce dăm acestui cuvânt, nu există, ele și găseaū firește locul în sistemul care organisa responsabilitatea magistraturei. Ast-fel, una din trebuințele cele mai legitime pentru cel condamnat la o pedeapsă corporală sau la plata unei sume de bani este să cunoască pe ce temeiu și pe ce text de lege se sprijină judecata

care îl osândește. Condica lui Ipsilante impune tuturilor judecătorilor, de la treapta cea mai de sus până la cea de pe urmă, nu numai să dea de față *anafora*, sau hotărârea, ce au pronunțat, dar încă să o comunice părților, pentru a o apela, dacă vor găsi de cuviință, și să o treacă în condice pentru a rămâne acolo neschimbată.

Judecățile se urmau în încăperile anume destinate pentru aceasta: departamentele civile și criminale în localurile lor speciale, iară judecătoria Veliților boeri la Curtea Domnului, unde se ținea și Divanul domnesc. Orele de lucru erau cele de dimineață, ast-fel că, până la prânz, procesele erau, în genere, terminate, și judecătorii dispunea de restul zilei până seara. Cu toate acestea, când se întâmplau judecăți multe, ei lucrau și după namiezi, sau se adunau pe la casele lor ca să chibzuească și să rezolve, cu o oră mai înainte, cestiunile rămase pendente.

În exercițiul funcțiunii lor, ei erau datori să se poarte cu dulceață, să dea cuvintelor părților prigonitoare cea mai întinsă luare aminte, să nu se supere de îndelungatele lor explicări, să evite a manifesta vre-un simțimânt de pizmă sau de vrășmășie, să nu ofenseze pe nimeni cu vorbe insultătoare. Ei trebuiau asemenea să păzească cea mai strictă orândueală, n'aveau voie să întrerupă, să facă glume în ședință sau să calce demnitatea locului trăgând din ciubuce și alte asemenea. Hotărârea ce dau trebuia să fie rezultatul unei adânci și mature chibzuințe, fie-care fiind absolut stăpân pe opiniunea sa și neavând vre-unul dreptul de a se socoti mai mare de cât cei-alți asupra judecăților. Libertatea ce li se asigura în această privință era nemărginită, căci li se prescria formal să asculte numai de lege și de nimic alt, nici chiar de porunca Domnului, când aveau să judece. Numai când legea era obscură și întâmpinau îndoială, ei aveau drept să ceară de la Domn deslegare, însă, chiar atunci, puteau să considere răspunsurile ce primeau ca niște simple povețe și nu erau legați prin ele. Instanțele de apel trebuiau să respecte convingerea judecătorilor inferiori, și, chiar când nu le împărtășeau opiniunile și le stricau judecățile, oprit le era să i cheme la bara lor pentru a le cere explicări, sau să i necinstească în vre-un chip oare-care. Domnul singur, când constată că judecătorii de ori-ce treaptă, hotărâseră cu părtinire și afară din lege, sau luaseră mită, sau ascultaseră de hatâr, ori de alte considerațiuni, era în drept să i infrunte, să i publice, să i gonească și să i lovească după vina lor.

În privința prevaricațiunilor, pravila lui Ipsilante e nemilostivă. Ea pune, în fie-care moment, în vederea judecătorului să și păzească mâinile

curate de ispită, să nu asculte nici de prieteșug, nici de rudenie, nici de frică, să nu se plece în nici un chip rugămintelor sau îndemnurilor, să fugă, într'un cuvânt, de strâmbătate, căci cei ce se vor dovedi păcătuind ast-fel în fața lui Dumnezeu și a pravilelor cu foarte grele pedepse se vor pildui. Aceste dispozițiuni erau învederat trebuincioase într'un timp când veninul corupțiunii, infiltrat în toate clasele societății prin exemplele venite de sus, stricase caracterele. Din nenorocire, ele rămaseră, cum am zice, slovă neagră pe hârtie albă, și slujiră numai a împodobi, ca niște platonice declarațiuni de principiu, opera legislativă a lui Ipsilante, dovedind ast-fel bunele lui intențiuni. În practică însă, ele nu și găsiră nici odată aplicațiunea, și judecățile urmară a se da tot așa de strâmbe și de influențate ca mai înainte.

(Va urma)

CIRU ECONOMU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 3 Octombrie 1907

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Francisc Pokorny cu E. Solacoglu

Citațiune. — **Cazuri urgente.** — Dreptul judecătorului de ocol de a fixa termenul chiar în acea zi. — Modul îndeplinirii procedurii în asemenea caz. — Aplicarea dispozițiunilor procedurii de la prima instanță, și la instanța de apel. — (Art. 84 l. jud. de pace).

Conform art. 84 din legea judecătoriilor de pace, în cazuri urgente, judecătorul poate da termen de înfățișare pentru aceiași zi; de aci rezultă că, în asemenea cazuri, procedura trebuie a se îndeplini chiar în ziua termenului de înfățișare, și că procedura aplicabilă la prima instanță este aplicabilă și în apel.

Decizia 309/907. — Respins recursul făcut de Francisc Pokorny, contra sentinței tribunalului Ilfov, s. III, No. 554/907, dată în proces cu E. Solacoglu.

Curtea.

Ascultând pe d-l avocat C. L. Naumescu, în dezvoltarea motivului de casare invocat; și

Pe d-l avocat Al. Caracaș în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 84 din legea Jud. de ocol și a principului din art. 729 Pr. civ. Termenul pentru judecarea apelului făcut de Ilie Solacoglu fusese fixat la 1 August 1907. Am dat o petițiune și am cerut de comun acord cu d. E. Solacoglu schimbarea acestui termen pentru o zi mai apropiată. Judecata schimbă termenul de la 1 August la 28 Iulie a. c. Urma să mi se trimită citația pentru noul termen de 28 Iulie a. c. Citația pentru termenul de 28 Iulie 1907 se lasă în chiar ziua judecării — 28 Iulie 1907 — dimineața, la domiciliul meu, cu proces verbal. Tribunalul admite apelul d-lui E. Solacoglu în lipsa mea, judecând procesul în mod definitiv, fiind-că nu există opoziție în această materie măcar că procedura nu fusese îndeplinită și violează art. 84 din legea

Jud. de ocol care este formal și categoric și principiul din art. 729 Pr. civ.

«Motivul fiind de ordine publică, privitor la garantarea dreptului de apărare și la legala și regulata judecare a pricinilor se poate invoca pentru prima dată în Casație».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că recurentul Francisc Pokorny, pe baza legii asupra drepturilor proprietarilor, a intentat acțiune la judele ocol. V București, în contra intimatului E. Solacoglu pentru rezilierea contractului de închiriere relativ la imobilul din str. Biserica Pantelimon No. 10 ;

Că, tribunalul, judecând în apel această acțiune, a respins-o ca nefondată ;

Considerând că se constată că după cererea ambelor părți, pe motiv că afacerea este de natură absolut urgentă fiind vorba de evacuare, s'a preschimbât termenul de înfățișare de 1 August, în cel de 28 Iulie și la acest termen, procedura fiind completă, tribunalul a judecat procesul în lipsa recurentului Pokorny căruia se înmânase citația în dimineața acestei zile ;

Considerând că după dispozițiunile art. 84 din legea judecătoreiilor de pace, în cazuri urgente, judecătorul poate da termen de înfățișare pentru aceiași zi ;

Considerând că, de aci rezultă că, în asemenea cazuri, procedura trebuie a se îndeplini chiar în ziua termenului de înfățișare ; și că procedura aplicabilă la prima instanță este aplicabilă și în apel ;

Considerând că, ast-fel fiind, și întru cât în speță este vorba de o afacere urgentă prin natura ei, după cum ambele părți de comun acord o califică prin cererea scrisă dată tribunalului, și acesta o constată prin jurnalul cu No. 5887 din 24 Iulie, prin care admite preschimbarea termenului, nu poate fi vorba în specie de violarea textelor de lege arătate în motivul de casare, și prin urmare, recursul se găsește nefondat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 10 Octombrie 1907

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

I. Nedelescu cu I. Velcescu și Alexandrina M. Ganciu

Urmărire imobiliară. — Imobil rural. — Lipirea afiptului de vânzare la Primărie unde e situat imobilul rural, iar nu pe ușa casei aflătoare pe moșie. — Validitatea urmăririi și a modului cum procedura vânzării a fost îndeplinită. — (Art. 507 Pr. civ.)

Dispozițiunea din art. 507 al. 3 Pr. civilă care prevede cazul urmăririi unui imobil rural fiind generală, se aplică în toate cazurile, indiferent dacă ar exista vre-o construcție pe moșia ce se urmărește.

Prin urmare, e bine îndeplinită procedura urmăririi când afiptul de vânzare se lipește la Primăria unde este situat imobilul, iar nu pe ușa casei aflătoare pe moșie.

Decisia 244/907. — Respins recursul făcut de I. Nedelescu contra ordonanței de adjudecare a Trib. Argeș cu No. 1368/907, dată în proces cu I. Velcescu ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Poni în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe d-l avocat Paximade în combateri, și

Pe d-l Procuror St. Stătescu în concluziuni, fiind minor în cauză ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Violarea art. 507 Pr. civ prin faptul că afiptul nu s'a lipit pe poarta sau pe pereții casei ce se vinde, prevăzut sub pedeapsă de nulitate de art. 512 proc. civilă».

Având în vedere că după dispozițiunile art. 507 al. 3 din proc. civilă, care prevede cazul urmăririi unui imobil rural, cum este în specie, aș se lipi la Primăria comunei unde este așezat bunul rural ;

Că această dispozițiune a legii fiind generală și nefăcând nici o distincțiune, dânsa are a se aplica de câte-ori se urmărește un imobil rural, indiferent dacă ar exista vre-o construcție pe moșia ce se urmărește ;

Că, așa dar, întru cât legea nu prevede că afiptele să se lipească și pe pereții sau ușa casei aflătoare pe moșie ceia-ce e aplicabil numai când e vorba de urmărirea silită a unui imobil urban propriu zis, cerințele legii aș fost bine îndeplinite în specie prin faptul că afiptul a fost lipit la Primăria unde este situat imobilul, și deci motivul de casare este nefondat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. I

Audiența de la 4 Octombrie 1907

Președinția D-lui SC. POPEȘCU, Prim-Președinte

N. Ștefănescu-Guran cu C. Ionescu, tutore

Decizia civilă No. 225

Obligațiuni solidară. — Hotărâre câștigată de unul din codebitori. — Dacă asemenea hotărâre profită tuturor codebitorilor solidară. — Autoritatea lucrului judecat. — Dacă ea există în materie de solidaritate, prin pronunțarea a mai multor hotărâri asupra fie-cărui codebitor. — (Art. 1056 și 1201 c. civil.)

1) Conform art. 1056 c. civil, hotărârea câștigată de unul din codebitorii solidară profită tuturor, de oare-ce, în materie de solidaritate, de și sunt atâtea obligațiuni câți debitori, în realitate nu e de cât o singură datorie, și este imposibil ca soluțiunea favorabilă pentru unul, să nu modifice situațiunea codebitorului său.

2) În materie de solidaritate, indivizibilitatea ține în loc autoritatea lucrului judecat, iar art. 1056 c. civil consacră tocmai o excepțiune la regula lucrului judecat.

Fotoliul ministerului public ocupat de d-l N. I. Zamfirescu, procuror de secțiune ;

S'a ascultat din partea confestatorului N. Ștefănescu-Guran d-ni avocați Popovici și Ilescu, iar din partea minorului Nae Radu, s'a ascultat tutorele lor C. Ionescu ;

Curtea,

Asupra contestațiunii făcută de N. Ștefănescu-Guran prin petițiunea înregistrată la No. 7644/907 în contra urmăririi îndreptată contra lui de C. Ionescu, tutorele minorilor defunctului Nae Radu, în executarea deciziunii corecționale No. 637/906 a acestei Curți ;

Având în vedere că prin această deciziune Ștefănescu-Guran este condamnat la 4000 lei despăgubiri civile, în mod solidar cu Mihăiță Manolescu, pentru că s'a servit, cu bună știință, de avizul cu data de 11 Noembrie 1899 al consiliului de familie al minorilor defunctului Nae Radu, plăsmuit de Mihăiță Manolescu, prin care aviz tutorele minorilor era autorizat să con-

vie ca Ștefănescu-Guran să nu depue prețul pentru un imobil al minorilor scos în vânzare de Credit și adju-decat asupra sa cu suma de 10000 lei și să se scoată din nou în licitație, iar în schimb Guran să nu fie răspunzător de diferență și să ridice garanția de 300 lei;

Având în vedere că Mihăiță Manolescu făcând în urmă opoziție contra deciziei, i s'a redus prin deciziunea No. 938/906 la 300 lei condamnățiunea de despăgubiri, Curtea constatând că prejudiciul real ce a rezultat pentru minori din plăsmuirea aceluși aviz nu a putut fi de cât de 300 lei, adică garanția depusă de adjudecatar și ridicată pe baza aceluși aviz falsificat, care garanție dacă nu era ridicată urma să se ție în seamă minorilor asupra cheltuelilor făcute cu vânzarea și asupra datoriei, iar nu de 3000 lei, adică diferența de preț dintre suma oferită de Ștefănescu-Guran și suma ce s'a obținut la a doua licitație, căci la vânzările cerute de Credit, în caz de nedepunerea prețului, imobilul se scoate din nou în vânzare, dar nu în comp-tul adjudecatarului;

Având în vedere că Ștefănescu-Guran fiind urmărit pentru întreaga sumă de 4000 lei a făcut această contestațiune, susținând că nu poate fi urmărit și executat de cât pentru suma de 300 lei la cât a fost condamnat codebitorul său solidar M. Manolescu, prin reducerea datoriei comune;

Având în vedere că faptele care au dat naștere prejudiciului suferit de minori, de și sunt distincte, întru cât unuia i se impută că a plăsmuit un înscris, iar altul că s'a folosit de el, între ele sunt însă conexe și indivizibile, pentru că unul a servit la comiterea celui-l'alt, și din acest punct de vedere condamnățiunea trebuie să fie aceeași;

Având în vedere că reducerea despăgubirilor la 300 lei din a doua hotărâre nu provine dintr'o excepțiune personală pe care ar fi opus'o Mihăiță Manolescu, ci dintr'o excepțiune comună ambilor debitori, întemeiată pe aceleași fapte și anume pe dispozițiunile speciale ale legii Creditului;

Având în vedere că după cum rezultă din art. 1056 din cod. civil deciziunea câștigată de unul din codebitorii solidarî profită tuturor, de oare-ce în materie de solidaritate, de și sunt atâtea obligațiuni câți debitori, în realitate nu e de cât o singură datorie și este imposibil ca soluțiunea favorabilă pentru unul să nu modifice situațiunea codebitorului său;

Având în vedere că nu poate fi nici lucru judecat în cauză, de oare-ce prima hotărâre n'a putut deveni executorie de cât după pronunțarea celei de a doua, căci indivizibilitatea ține în loc autoritatea lucrului judecat și art. 1056 din cod. civil consacără tocmai o excepțiune la regula lucrului judecat;

Având în vedere că dacă Ștefănescu-Guran n'ar beneficia de a doua hotărâre, ar fi expus să fie urmărit pentru întreaga datorie, fără să aibă recurs contra codebitorului său solidar, pentru partea sa, ceea-ce ar însemna să i se agraveze situațiunea, lucru cu totul imposibil;

Având în vedere deci, că întru cât există solidaritate în ce privește datoria către minori întru cât faptele sunt indivizibile, iar situațiunea debitorilor este aceeași și aceleași și mijloacele de apărare, întru cât nu motive sau excepțiuni personale au produs reducerea condamnățiunei din cea de a doua hotărâre, ci constatarea făcută în genere că prejudiciul rezultat din acele fapte comune, nu era mai mare de 300 lei, Curtea urmează a admite contestațiunea făcută de Ștefănescu-Guran și a dispune ca urmărirea începută contra lui să se facă numai până la concurența sumei de 300 lei;

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul etc.

(ss) Sc. Popescu, V. Pretorian, M. Vidrașcu, M. Gr. Cio-cărdia, V. Antinescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența de la 1 Noembrie 1907

Președenția D-lui AL. NICOLAU, Membru de ședință

Sentiința No. 312

Perimare — Efectuarea unei popriri neurmată de citarea părților. — Dacă o asemenea procedură de poprire se poate perima. — (Art. 257 pr. civilă).

Perempțiunea nu se aplică la toate actele pe care codul de procedură le autoriză și le ordonă, ci se aplică numai actelor unei instanțe propriu zise.

Ast-fel, o procedură de poprire neurmată de citarea părților, nu este o instanță în sensul literal al cuvântului, și în consecință nu cade în perempțiune.

Tribunalul,

Având în vedere că, în fapt se constată următoarele: în urma cererei d-nei Alexandrina G. Costi, născută Ioanid se încuviințează, prin ordonanța prezidențială cu No 9307 din 21 Octombrie 1905, poprire în mâinele d-nei Sofia (Zamfira) Pop Măgureanu pe sumele de bani ce aceasta în calitate de legatară universală a defunctei Marghioala Constantinescu, datora d-nelor Maria N. I. Fundescu și Elena Vasilescu, poprire care se vede efectuată prin procesul-verbal al corpului de portare cu data de 24 Octombrie 1905, poprirea înființată în mâinele d-nei Sofia Pop Măgureanu, a rămas până astăzi în această stare, fără ca d-na Alexandrina G. Costi, creditoarea urmăritoare, să fi cerut validarea ei prin citarea părților în instanță. Se mai constată, în același timp că, posterior popririi cerută de d-na Alexandrina G. Costi, s'a mai făcut la 27 August 1906, poprire în mâinele aceleiași persoane de către administrația financiară, iar mai târziu, la 23 Octombrie 1906, cerându-se întocmirea tabloului de distribuirea banilor, se emit citațiunile părților cu data de 13 Noembrie 1906, adică anterior expirării intervalului de doi ani de la înființarea popririi de d-na Alexandrina G. Costi; tabloul de repartizarea sumelor nu s'a putut însă efectua, întru cât sumele ce se pretindea că aparțineau d-nelor Maria Fundescu și Elena Vasilescu, nu erau certe și liquide;

În urma acestora, prin petițiunea înregistrată la No. 35876 din 25 Octombrie 1907, s'a intentat acțiunea de față prin care s'a cerut perimarea ordonanței prezidențiale de poprire No. 9307 din 21 Octombrie 1905;

Având în vedere că perempțiunea este stingerea unei instanțe judiciare prin discontinuarea urmăririlor sau a procedurii; ea este întemeiată pe neglijența sau renunțarea tacită a unei părți și creiată de legiuitor în interesul public de a nu lăsa judecățile nedeslegate fără sfârșit;

Având în vedere că spre a se putea aplica perempțiunea, trebuie ca conform art 257 pr. civ. să fie angajată o instanță;

Având în vedere că poprirea este în același timp o măsură de conservare și un act de execuție; că atâta timp cât nu s'a cerut ca această poprire să fie validată, nu se poate zice că instanța este angajată; că, afară de aceasta, numai în cazul când ar fi oare-care incidente asupra popririi, cari să fi adus pe părți înaintea tribunalului și litigiul ar fi ast-fel dedus în judecată, s'ar aplica principiul perempțiunei;

Că, prin urmare, perempțiunea nu se aplică la toate actele pe care codul de procedură le autoriză și le ordonă, ci se aplică numai actelor unei instanțe propriu zise; or, o procedură de poprire, neurmată de citarea părților, nu este o instanță în sensul literal al cuvântului și în consecință nu cade în perempțiune;

Considerând că poprirea fiind o măsură de conservare ordonată de preșident, ea ține de jurisdicțiunea grațioasă ;

Având în vedere că altele sunt căile pentru reformarea ordonanței prezidențiale de poprire și de cari se poate uza pentru a face ca această poprire să nu dureze la infinit, atunci când, cum este în speță, creditorul nu se mai interesează pentru a cere validarea lovind ast-fel de indisponibilitate toate sumele de bani poprite ;

Că, ast-fel fiind, cererea de perimare urmează a fi respinsă ca inadmisibilă ;

Că, de alimintrelea, chiar dacă am admite teoria reclamanțelor, — debitoarele Maria Fundescu și Elena Vasilescu, — că perimarea se aplică la această ordonanță prezidențială de poprire neurmată de validare, încă această măsură trebuie înlăturată, întru cât se dovedește în fapt, că în intervalul de doi ani, adică de la data efectuării poprirei până azi, a intervenit acte de procedură cu caracter contradictor, adică cunoscute părții litigante, care au întrerupt prescripția ; în adevăr, se constată din dosar că la 13 Noembrie 1906 a fost emisă citații pentru prezentarea tuturor părților înaintea tribunalului ;

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru de sedință Al. Nicolau, tribunalul, respinge, etc.

(ss) Al. Nicolaș ; G. A. Robescu.

p. Grefier (s) M. Nicolaidi

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența de la 17 Noembrie 1907

Președenția D-lui M. B A L Ș, Președinte

Ministerul public și Sp. Stătescu, parte civilă cu D. A. Mandy și Radu D. Rosetti

Ultragiū. — Ultragiū săvârșit de un avocat în audiență. — (Art. 302 C pen)

Judecarea unui asemenea delict de însăși instanța unde s'a săvârșit delictul, cu facultatea pentru judecătorii a'l judeca de îndată sau mai târziu. — (Art. 516, 517, 518 și 519 Pr. penală).

1. Art. 302 C. penal se aplică numai în ipoteza când se produce, în cursul debaterilor, o culpă din partea avocatului, o lipsă de deferență, de reverență către instanța care judecă, iar nu și atunci când se impută avocatului un ultragiū către această instanță, căci, ultragiul constituind un delict, prin nici un text de lege, avocații cari ar făptui un asemenea delict, ar fi supuși unor reguli speciale de competență.

2) Pentru delictul de ultragiū săvârșit în timpul unei audiențe, legea derogând de la principiile generale, a atribuit judecarea acestor infracțiuni instanței a cărei audiență a fost turburată stabilind că pedepsele polițienești se pot aplica, fără apel, de ori-ce judecător sau tribunal, iar pedepsele corecționale de ori-ce judecător sau tribunal cu apel.

3. Nici un text de lege nu stabilește o derogățiune de la competența instanței a cărei audiență a fost turburată, în cazul când instanța nu face uz de facultatea ce-i este concedată de art. 516 și nu judecă de îndată ; un asemenea text există pentru crime în ceia ce privește pe judecător, tribunal și Curtea cu jurați, dar nu

există pentru delict ; iar faptul că atunci când se va judeca afacerea din nou, instanța nu va mai fi compusă din aceiași magistrați, nu poate avea vre-o influență în cauză, căci, nu este vorba de un delict în contra magistraților personal și individual, ci despre un delict în potriva reprezentanților autorității.

Tribunalul,

Având în vedere că inculpații G. A. Mandy și Radu D. Rosetti sunt dați în judecata tribunalului de d-l prim-procuror de pe lângă Tribunalul Ilfov prin rechizitorul No. 32424 din 6 Noembrie 1907 pentru că în ziua de 12 Octombrie 1907 ar fi săvârșit delictul prevăzut și pedepsit de art 182 C. pen ultragiând în sedința Curței cu jurați din județul Ilfov, atât pe prezidentul Curței cât și Curtea în întregul ei ;

Având în vedere că înainte de a se cerceta afacerea în fond, apărătorii inculpaților au ridicat următoarele incidente : a) Magistratul cari prezida Curtea cu jurați în momentul când a fost insultată nu se poate constitui astă-zî parte civilă ; b) Inculpatul Radu D. Rosetti fiind avocat nu i se poate aplica de tribunal dispozițiunile art. 182 C. pen, ci ar fi pasibil numai de măsurile edictate de art. 30 C. pen., și aceste măsuri s'ar putea aplica numai de instanța care a fost ultragiată, sau de consiliul de disciplină al baroului de Ilfov ; c) Inculpații nu puteau să fie judecați de cât de Curtea cu jurați în momentul ultragiului ; chiar în cazul când nu s'ar admite această ipoteză, totuși numai instanța ultragiată ar putea fi competentă ca să'i judece astă-zî ; d) Inculpatul Mandy fiind jurat în momentul când a săvârșit ultragiul, el nu poate fi pedepsit de tribunal neputând exista ultraj între membrii aceleiași instanțe când judecă împreună ;

Având în vedere că partea civilă a cerut a nu se audia martorii procesul-verbal dresat în cauză de președintele Curței cu jurați făcând probă până la inscripțiunea în fals ;

Având în vedere că din toate aceste incidente, urmează a se cerceta în primul rând cele privitoare la competența tribunalului ;

Având în vedere că G. A. Mandy și Radu D. Rosetti sunt dați în judecată, cel dintâi pentru că făcând parte din comisiunea juraților care judeca în ziua de 12 Octombrie 1907 pe acuzatul Popa Alexandru Ion, ar fi ultragiati prin cuvinte și gesturi pe d-l președinte al Curței, iar cel de al doilea pentru că în calitate de apărător al acuzatului ar fi ultragiati asemenea pe d-l președinte al Curței în același mod ;

Având în vedere că în ceea ce privește incidentul privitor la calitatea inculpatului Radu D. Rosetti, care l'ar sustrage de la competența tribunalelor ordinare, că textul invocat (art. 302 C. pen.) ar fi aplicabil în ipoteza când se produce în cursul debaterilor o culpă din partea avocatului, o lipsă de deferență, de reverență către instanța care judecă, iar nu atunci când se impută avocatului un ultraj către această instanță. Ultrajul constituie un delict și prin nici un text de lege avocații care ar făptui un delict, nu sunt supuși unor reguli speciale de competență. Această cestiune ar putea cel mult să fie ridicată când din debaterile urmate s'ar constata că nu a fost vorba de un ultraj, ci numai despre o lipsă de deferență ;

În ceea ce privește incompetența Curței cu jurați de Ilfov în fața căreia s'a petrecut incidentul ;

Considerând că faptul imputat inculpaților ar constitui un ultraj ;

Că ultrajiul este un delict ;

Că, după regulile de competență, judecarea delictelor aparține tribunalelor ;

Că, însă delictul în chestiune a fost săvârșit în timpul unei audiențe ;

Considerând că procedura pentru reprimarea unor asemenea delict este o procedură specială, prevăzută de Codul de procedură criminală, în capitolul VI din titlul IV, intitulat: «Despre delict în contra respectului cuvenit dregătoriilor constituite»;

Că, în asemenea cazuri, legea derogând de la principiile generale, a atribuit judecarea acestor infracțiuni instanței a cărei audiență a fost tulburată, stabilind că pedepsele polițienestii se pot aplica, fără apel, de ori-ce judecător sau tribunal, iar pedepsele corecționale de ori-ce judecător sau tribunal cu apel; iar în ceea ce privește crimele, judecătorul, tribunalul, sau Curtea cu jurați nu le judecă, ci dresează proces-verbal despre cele întâmplate și le înaintează fie instanțelor competente (în primul caz), fie Curții de apel (în al doilea caz); crimele comise în audiența unei Curți de apel sau a Curții de casație, se judecă de aceeași instanță. Aceste reguli sunt edictate de art. 516, 517, 518 și 519 Pr. penală;

Considerând că, deci, principiul stabilit de lege este că fie-care instanță judecă delictele perpetrate în cursul audiențelor sale, afară de excepțiile anume stabilite;

Că, rămâne a se examina dacă această competență este limitată în timp, după cum s'a susținut, adică dacă judecarea se poate face de instanță numai pe loc în momentul când incidentul s'a petrecut, sau și mai târziu;

Considerând că, în privința momentului când aceste fapte urmează a fi judecate, legea stabilește, prin art. 516 primul alineat, că judecata se va putea face chiar în acea ședință, când este vorba de aplicarea de pedepse corecționale sau polițienestii; că însă, când este vorba de o crimă comisă la audiența unei Curți de apel sau de casație, art. 518 alin. 1, prevede că judecata să se facă îndată și fără întrerupere;

Că, deci, dacă este vorba despre o crimă comisă în asemenea împrejurări, judecata trebuie să urmeze (textul fiind imperativ) îndată și fără întrerupere; însă dacă este vorba de o contravențiune sau un delict, judecata se va putea face îndată;

Că însă, nici un text de lege nu stabilește o derogare de la competența instanței a cărei audiență a fost tulburată, în cazul când instanța nu face uz de facultatea ce-i este concedată de art. 516 și nu judecă de îndată: un asemenea text există pentru crime în ceea ce privește pe judecător, tribunal și Curtea cu jurați, dar nu există pentru delict. Deci instanța care nu a voit a judeca pe loc, nu este, printr-aceasta, desinvestită de judecarea faptului;

Considerând că cuvintele «va putea», din text, nu au un sens restrictiv de atribuțiune de instanță, ci acordă facultatea instanței investită, conform principiilor enunțate mai sus, ca să judece și pe loc;

Considerând că, de s'ar admite teoria susținută de partea civilă, ar urma să se decidă că rămâne la voința judecătorilor, în fața cărora s'a comis infracțiunea, ca să facă ca această infracțiune să fie judecată cu două grade de jurisdicțiune, sau cu unul singur;

Intr-adevăr, dacă se presupune că un delict de ultraj se comite în fața unei Curți, dacă îl judecă în aceeași ședință, îl judecă în ultima instanță; dacă nu, urmează a fi judecat de instanțele ordinare;

Or, nu se poate admite ca o infracțiune să fie judecată cu două sau un singur grad de jurisdicțiune, după cum va voi o instanță;

Că, pe de altă parte, este de asemenea inexact, față cu principiile și textul legii, de a se susține că dacă judecarea nu a avut loc atunci, nu mai poate urma nici odată, căci nicăiri nu există un asemenea principiu formulat;

Considerând că, în asemenea împrejurări, instanța înaintea căreia s'a perpetrat faptul urmează ca să-l judece, iar nu tribunalele ordinare;

Că, faptul că atunci când se va judeca afacerea din nou, Curtea cu jurați nu va mai fi compusă din ace-

iași magistrați (ceea ce se poate întâmpla și la o altă instanță), nu poate avea vre-o influență în cauză, căci nu este vorba despre un delict în contra magistraților personal și individual, ci despre un delict în privința reprezentanților autorității;

Că, nefiind vorba despre o crimă ce s'ar trimite în judecata juraților, ci despre un delict de atributul Curții numai, nu poate fi vorba în speță despre filiera obișnuită a introducerii cauzelor înaintea juraților;

Că, astfel fiind, fără a se mai discuta celelalte incidente, urmează ca tribunalul să-și decline competența, afacerea fiind de competența instanței în audiența căreia s'a petrecut, adică Curtea cu jurați din județul Ilfov;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, Tribunalul, declină competența.

(ss) M. Balș, N. Steriadi, L. N. Ștefănescu.

JURIRPRUDENȚA STRAINĂ

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚA

Audiența de la 19 Decembrie 1906

Uzuct. — Sumă de bani. — Scutire de a da cauțiune. — Obiceiuri de risipire. — Decăderea uzufructuarului. — Inadmisibilitate. — Art. 601—604 Codul fr. (541—544 Codul rom.).

Uzuctuarul unei sume de bani, scutit de a da cauțiune, nu poate sub pretextul unor obiceiuri de risipire, să fie decăzut de dispensa cauțiunii, dacă actele sale personale n'au pus în pericol drepturile nudului-proprietar. In specie, el nu poate fi silit a întrebuița capitalul grevat de uzuct la dobândirea unui titlu de rentă matriculat pe numele său, pentru uzuct, și pe numele nudului proprietar, în privința nudei proprietăți.

(Din *Revue du Notariat*, anul 1907, p. 423, No. 12835).

Observație. — Jurisprudența este astăzi unanimă pentru a decide că numai faptele posteroare deschiderei uzufructului și persoanele uzufructuarului pot să-l facă să decadă din beneficiul scutirii de a da cauțiune, dacă bine înțeles aceste fapte ar periclita drepturile nudului-proprietar, în cât privește restituirea bunurilor supuse uzufructului, la stingerea acestui drept.

Vezi în privința cazurilor în care uzufructuarul este scutit de cauțiune și acelora în care el perde acest beneficiu, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. II, p. 599 urm. (ed. 1-a).

(N. R.)

A apărut:

În Tipografia «Curierului Judiciar» Ediția III-a
Legea și procedura electorală pentru Cameră și Senat, consiliul comunal și județean, cu textul noilor modificări introduse în 1907 cu privire la permanența listelor electorale, adnotată cu jurisprudența Inaltei Curți de casație până la zi, de d-l George St. Bădulescu, prim-grefier la Inalta Curte de casație. Prețul: 3 lei broșat; 4 lei legat flexibil în pânză.

Comandele se primesc la «Curierul Judiciar».